

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

20. Ostenditur quomodo Deus non esset culpandus si ignorantia &
difficultas essent primordia naturalia, & soluitur difficultas proposita capite
decimo septimo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

fringitur puræ naturæ fuerint? Ibi enim Scholasticus nullius unquam compensationis meminerit, nec verò meminisse possunt, nisi à principijs suis puræ naturæ basibus recedere velint. Nam ex ipsa naturæ conditione ignorantiam, concupiscentiam totumque miseriarum corporaliū dirissimum jugum parvulis & majoribus deberi putant, nullo respectu, exercendæ, examinandæ, promovendæque justitiæ, nullâ gloria cælestis adipiscendæ consideratione, nullo futuræ compensationis intuitu. Quæ

A si quis ad stabilendum puræ naturæ statum admiserit velit, cum tota machina principiorum ejus corrumpitur, cum verò etiam frustra iustitiam illud imploraverit. Nam ut latissimè ex Augustini principijs declaravimus, nulla iustitiæ exercitatio, vel profectus, vel adeptio, vel præmij consecutio, sine Dei gratia liberum arbitrium primitus à cæcitate & concupiscentiæ vinculis liberante, & vires deinceps dante sperari potest.

CAPV T X X.

Ostenditur quomodo Deus non esset culpandus si ignorantia & difficultas essent primordia naturalia, & solvitur difficultas proposita capite decimo-septimo.

Lib. 2. retract. c. 9.

Epist. 28.

NEc huic solutioni contraria sunt illa verba S. Aug. ex t. Retractionū supra in objectione citavimus. Quamvis ignorantia & difficultas, etiamsi essent hominis primordia naturalia, Nec sic culpandus Deus sed laudandus esset sicut in eodem l. 3. disputavimus. Non enim illa verba significant Deum iustam iorem si parvuli tanta mala sine causa mala paterentur, sed significant, Deū etiam illo casu positō in peccatis creaturæ suæ culpam non posse, sed adhuc meritō debere laudari, Manichæi quippe, cum quibus in libris de libero arbitrio dimicabat, ut causam malorum redderent, purgabatur creaturam, ut quæ purā necessitate peccare cogeretur, & accusabat Deum, cujus natura permixta genti tenebrarum omnibus fœdatur ac violaretur malis quæ peccando perpetrantur. Hanc insaniam in illa disputatione subvertere conatur ostendendo etiam ignorantiam & difficultas essent primordia naturalia, in quacunque quatuor illarum de animæ incarnatione sententiarum, quas ante commemoravimus, inculpabilem tamen substantiam remanere Creatoris in peccatis creaturæ, ut quæ adhuc sola iure meritoque culparetur. Quod Augustinus ipse in eadem illa Epist. ad Hier. aperte docet. Simul enim disputat omnem illam summam ad tendendam iustitiam Dei vincendoque Pelagianos non satis firmam esse profiteretur, ad superandos verò Manichæos Dei naturam in creaturæ peccatis violantes, esse firmissimam. Cū enim citasset totum prioris disputationis locum, ut eum recensendo corrigeret; Hæc tunc dixi, inquit, cum habeo ipsam de qua nunc agitur, vellem commutare sententiam. Sicut enim paulo ante commemoravi, quæcumque illarum de animæ incarnatione quatuor opinionū vera esset, INCULPATAM SUBSTANTIAM CREATORIS, ET A NOSTRORUM peccatorum SOCIETATE REMOTISSIMAM nitetur ostendere. Et ideo quacunque illarum veritate possit convinci & repudiari ad curam intentioni meæ, quam tunc habebam, non pertinebat: quæ quidem cum tunc diligentiore disputatione discussis, quæcumque illarum vera esset, me secutus sum

A fieret, quando etiam secundum omnes id quod agobam, invictum persistere demonstrabam. Nunc vero utinam volo, si possum ratione recta eligere ex omnibus; & propterea hunc ipsius de qua nunc agimus, defensionem in his quæ commemoravi de illo libro verbus mea attentius intuens VALIDAM FIRMAMQUE NON VIDEO. Nempe propter penas parvulorum innocentium, ut illa sententia supponebat, quæ defensionem ejus falsam esse convincunt. Ecce utrumque simul optime consistere docet, ut quamvis vera esset illa sententia de animæ incarnatione, iuxta quam miseria parvulorum non essent supplicia, sed primordia naturæ, vincantur tamen Manichæi, & tamen hæc ipsa sententia ex illis parvulorum innocentium pœnis falsa esse monstratur. Et hæc est ratio eorum quotiescumque disputationis illius contra Manichæos susceptæ meminit, nunquam dicat, se sufficienter defendisse iustitiam Dei in illarum inflexione pœnarum, sicut contra Pelagianos necessitas postulabat, sed semper, se in illa sententia vicisse Manichæos qui tam detestabilia de divina substantiæ genti tenebrarum permixta violatione ac pollutione delirabant. Nam hoc est quod sibi vult in libro de dono perseverantia, ubi eandem disputationem contra auctorem suum Pelagianum retorquebant. Nam eum movisset se contra Manichæos tunc disputasse subnectit: Et poteram sicut feci, quodlibet horum verum esset, quæ non desinit interponere, certè tamen ratione concludere, in omnibus Deum esse laudandum sine ulla necessitate credendi duas, sicut illi volunt, coeternas boni & mali permixtas esse substantias. Et infra iterum: Quamvis ergo in libro 3. de libero arbitrio ita de parvulis disputavim, ut etiamsi verum esset quod dicunt Pelagianus, ignorantiam & difficultatem sine quibus nullus homo nascitur, primordia non supplicia esse naturalia, vincerentur tamen Manichæi, qui volunt duas boni scilicet & mali coeternas esse naturas; Numquid ideo fides in dubium vocanda vel deferenda est, quam contra ipsos Pelagianos Catholica defendit Ecclesia quæ assertit originale esse peccatum? Cujus videlicet illæ miseria, sunt supplicia

cap. 11.

lib. 1. r. 1. 2.

lib. 1. r. 1. 2.

supplicia. Nam ut supra sæpè vidimus, ex solis hujusmodi miseris Iulianus atque Pelagianos ad confitentiam vel iustitiam Dei, vel peccatum originale compellit. Et nonnullis interpositis iterum: *Contra quos mea dirigebatur intentio, sic mihi visi sunt refellendi, ut si vera esset peccati originalis in parvulis, quod veritas habet, siue non esset, quod nonnulli errantes opinantur, nullo modo tamen, quam Manichæorum error probent, duarum naturarum boni scilicet & mali permixta crederetur. Hanc ipsam igitur solutionem respiciunt in eodem eo loco ex libro retractionum primo, qui nobis obicitur: Cum enim dixisset: Quamvis ignorantia & difficultas etiam si essent hominis primæ naturæ, nec sic est ad idem sed laudandus esset, sicut in eodem tertio libro à putavimus, ita iam ad id quæstionem datæ solutionis indicant. Quæ de præterea contra Manichæos habenda est, quæ ut a scripturæ sanctæ veteris testimoniis, in quibus originale peccatum narratur deo. Contra Pelagianos autem hoc defendendum est quod utraque scripturæ commendat, quam se recipere præsententur.*

Ex his perspicuum est Augustinum refellisse Manichæos, ex hypothese ad hominem, eaque falsâ & impossibili, sed quæ sufficeret ad eorum infamias revincendas. Sic enim ex hujusmodi falsa hypothese refutavit etiam Pelagianos, sicut in eodè libro de perseverantia ipsemet commemorat. Sicut autem mox inquit, *ut ostenderem gratiam Dei non secundum merita nostra dari, secundum utramque sensum hoc desiderare malum, & secundum nostram scilicet, qui obstrictos arguendi peccato parvulos dicimus, & secundum Pelagianorum, qui originale negant esse peccatum, nec tamen adeo mihi est ambigendum habere parvulos quod eis dicitur qui salvum facit populum suum à peccatis eorum: ita & in tertio libro de libero arbitrio secundum utramque sensum refutavit Manichæos, siue supplicia, siue primordia sine ignorantia & difficultate sine quibus nullus hominum nascitur, & tamen unum horum teneo.* Hæc contentem personæ Augustinum, quod ex falsa hypothese Manichæos confutaverit, quam alius plurimis locis, sicut supra tam sæpè vidimus, in modo falsam, sed etiam impossibilem professus est, quatenus toties instantè docuit, divinæ iustitiæ esse contrarium id quod Iulianus, totaque hæresis Pelagiana statuebat, gravissimo videlicet miseriarum jago parvulos sine ullo peccati merito, velut in puræ naturæ statu premi. Nihil enim vetat verum ex falso etiam & impossibili trahere. Impossibilis enim

^A hypothesis est ut peccator in peccato suo rectè defendatur: Et tamen inde verum sequitur, Deum esse laudandum juxta illud Augustini contra Manichæos: *Restat ut propria voluntate peccetur, quod si tribuere volueris conditori peccatorem purgabis, qui nihil præter sui conditoris iustitiam commisit. Qui si rectè defenditur, non peccavit. Non est ergo quod tribuas conditori.* Hypothesis impossibilis est ut diabolus homines creaverit: ex qua tamen rectè sequitur sicut Iulianus inferebat, quod nulla sua culpa mali essent homines, & ideo iam nec mali essent. Et illo argumento convincit solitos à Catholicis Manichæos testis Augustinus est; *solemus & nos adversus Manichæos ista dicere. Hypothesis itaque similiter impossibilis est, ut ignorantia & mala libidinum diversarum desideria sint naturalia, & homini à Deo conditi ore primitus data.* Ex qua tamen rectè sequitur, eis licitè posse consentiri, fatente Augustino cum dicit: *Bonum esse quod naturaliter libet: Naturam bonam non posse desiderare quod malum est: non esse negandum bonæ, aliquid bonum.* Ex qua rectè consequenter sequitur, quicquid ex illa ignorantia ac desiderijs naturalibus appetitur, sine ullo peccato in pura natura posse perpetrari fatente eodem Augustino: *Nam si non est ista præna hominis sed natura, nulla ista peccata sunt. Si enim non receditur ab eo modo quo naturaliter factus est, ita ut melius esse non possit ea quæ debet facit, cum hæc facit.* Neminem enim melius esse posse, vel neminem ignorantia aut concupiscentia, aut molestijs penalis bene uti sine gratia, quæ puræ naturæ statum prorsus deficit, in Augustinum principium est, ut & supra diximus, & infra fortè iterum dicturi sumus. Ex qua denique hypothese similiter rectè sequitur, Deum in istis naturæ primordiis adhuc esse laudandum; Dei naturam non esse mixtam cum gente tenebrarum, Deum à creatura sic condita peccatis esse remotissimum, quæ Augustinus contra Manichæos in ista suppositone spectabat. Si enim tunc in illa hypothese peccat creatura laudemus Creatorem quia non peccat nisi dum ab instituto sui Creatoris abscedit: si verò non peccat, laudemus Creatorem quia nihil præter Creatoris instituta committit, sed utrum talis hypothesis ex alijs capitibus, siue divinæ iustitiæ, siue providentiæ, siue alijs sit possibilis an impossibilis alia quæstio est: quæ contra Pelagianos illam tanquam veram arripientes postea liquidissime ab Augustino sicut explicuimus certissimeque definita est.

lib. 3. de lib. arb. cap. 1.

lib. 3. cono. 1. 1. cap. 12.

lib. 5. cono. 1. 1. cap. 7.

lib. 5. de lib. arb. cap. 18.

CAPVTV XXI.

Diruitur fundamentum Scholasticorum ex absoluto Dei dominio super creaturam petitem.

SE D. Scholasticos potissimum transver-
 sos egit illa dominij supremi conside-
 ratio, quo Deus tanquam creator, Do-
 minus est absolutus hominum to-
 tiusque creaturæ: ex quo colligunt eum de
 hominibus & Angelis, tanquam de re sua li-

^A berrimè disponere posse, eosque sine ulla cul-
 pa & iniustitia malis afficere, affligere, cru-
 ciare, damnare. Sed respondeo consecutio-
 nem esse fallacem. Ius enim creationis efficit
 ut creatura quæcumque rationalis sit atque di-
 catur esse Dei, esse in dominio ejus, jurisdic-
 tione

INW...